Charakteristika vybraných cyklotrás v Mikroregióne Termál

Autor: Kristián Čačík, 2019

Trasa č. 1: Maňa – Trávnica

Dĺžka trasy	7,8 km
Prevýšenie	116/90 m

Cyklotrasa začína v centre obce Maňa, v blízkosti neskorobarokového kaštieľa a kostola Sedembolestnej Panny Márie (zastávka 1). Obec Maňa sa nachádza v Nitrianskom kraji, v okrese Nové Zámky. V obci žije 2046 obyvateľov a patrí k stredne veľkým obciam Slovenska.

Kaštieľ bol postavený v druhej tretine 18. storočia a slúžil ako letné sídlo rodiny Kollerovej. Kaštieľ je dvojpodlažná budova postavená v pôdoryse v tvare "L". Budova slúži od roku 1975 ako Ústav sociálnej starostlivosti pre mentálne postihnutú mládež. Z tohto dôvodu kaštieľ nie je prístupný verejnosti. Ku kaštieľu patrí i rozsiahly park, v ktorom rastú vzácne dreviny ako platan a metasekvoja.

Kostol Sedembolestnej Panny Márie bol postavený už v roku 1747, grófom Jozefom Kollerom. Vysvätený bol v roku 1762 vezsprémskym biskupom Ignácom Kollerom. Kostol je jednoloďový, s rovným

uzáverom presbytéria, pristavenými sakristiami a oratóriami na poschodí. Chór je murovaný na oblých stĺpoch. V strede kostola sa nachádza krypta, v ktorej je pochovaný gróf Mallonay aj so svojimi príbuznými. V blízkosti krypty sa nachádza oltár s obrazom Indiánskej Panny Márie. Originál tohto obrazu sa nachádza v jezuitskom kostole vo Viedni. Kostol je možné navštíviť po dohodnutí sa s miestnym správcom farnosti Mgr. Petrom Kukučkom.

Kontakt na správcu farnosti: 00421 35 6595 106, mail: mana@nrb.sk

V blízkosti kostola sa nachádzajú informačné cykloturistické tabule s príslušnými mapami cyklotrás.

Cyklotrasa pokračuje cestou II. triedy približne 1 km. Pri ulici Ľ. Štúra, je situovaná dopravná značka, ktorá ukazuje odbočiť doprava. Pokračujeme ulicou a následne asfaltovou cestou až po „staré vinohrady“. Následne sa dostaneme stromovou alejou až k ďalšej cykloturistickej značke v blízkosti ktorej sa nachádza kríž a v minulosti sa tu nachádzal aj salaš (zastávka 2).

Na mieste bývalého salaša stojí drevený kríž, ku ktorému v minulosti chodili aj procesie. V roku 2011 bol

vedľa neho postavený nový kríž z bielej žuly a vysadené dva platany. Z úcty k roľníctvu a rodnej hrude ho dal postaviť Ing. Jozef Gajdoš.

Na salaši sa v sedemdesiatych rokoch 20. storočia chovalo približne 330 oviec, na vlnu ale tiež sa tu vyrábali aj mliečne výrobky. Časom sa tento chov prehodnotil ako nerentabilný a postupne v osemdesiatych rokoch 20. Storočia zanikol. V súčasnosti sa tu nachádzajú už len pozostatky budovy salaša.

Cykloturistická trasa pokračuje poľnou cestou až sa dostaneme do obce Trávnica (zastávka 3). Významnou kultúrnou pamiatkou, ktorá sa nachádza pozdĺž cyklotrasy je barokový rímskokatolícky kostol Najsvätejšej Trojice. Bol postavený v období rokov 1729 – 1741. Kostol prešiel niekoľkokrát prestavbou interiéru a úpravou okolia. Cyklotrasa sa končí pri budove základnej školy. Výstavba základnej školy v Trávnici sa začala v roku 1914. Po vypuknutí I. svetovej vojny sa výstavka pozastavila. Stavať sa pokračovalo na jeseň v roku 1916 a vyučovať sa v nej začalo v roku 1917. V tejto budove sa dodnes vyučujú žiaci.

Trasa č. 2: K vinohradom

Dĺžka trasy	2,7 km
Prevýšenie	30/12 m

Trasa č. 2 začína neďaleko starých vinohradov obce Maňa. Z tohto miesta sa nám naskytne krásny pohľad na vrch Zobor a na okolie. Pokračujeme poľnou cestou, ktorá nás privedie až na rázcestie, pri ktorom sa nachádza vodná nádrž obce Maňa (zastávka 1).

Slúži ako chovný revír, kde sa dochovávajú hlavne kapry. Je to veľmi produktívny rybník z hľadiska rybolovu, nakoľko je tam vhodné prostredie na chov rýb. V minulosti vodná nádrž slúžila aj na rekreačné účely, kúpanie, člnkovanie, spoločenské stretnutia.

Z rybníka ďalej pokračujeme po poľnej ceste až sa dostaneme k vinohradníckej oblasti Stará hora (zastávka 2). Vo vinohradoch sa nachádza Kaplnka svätého Urbana, ktorá bola vybudovaná v roku 2001. V kaplnke sa nachádza socha sv. Urbana, patróna vinohradníkov. Vinohradníctvo má v tejto oblasti bohatú tradíciu. Vinič sa tu začal pestovať už okolo roku 1790. V súčasnej dobe je na Starej hore situovaných asi 180 hajlochov (vinohradníckych domčekov). Funguje tu aj "Vinohradnícky spolok Stará hora", ktorý sa pričinil

o výstavbu elektrického vedenia, výstavbu kaplnky a tiež aj o vybudovanie cesty z asfaltu. Každý rok sa tu koná na sviatok sv. Urbana ďakovná svätá omša vinohradníkov za hojnú úrodu a za ochranu pred prírodnými živlami. Na Starej hore sa cyklotrasa končí.

Trasa č. 3: Žitavský luh

Dĺžka trasy	5,8 km
Prevýšenie	14/10 m

Trasa č. 3 je charakterizovaná ako krátka trasa s celkovou dĺžkou 5,8 km. Trasa začína v centre obce Maňa. Nachádza sa tu barokový kaštieľ a kostol Sedembolestnej Panny Márie. Pokračujeme hlavnou cestou II. triedy, ktorá nás zavedie až pri sochu sv. Vendelína.

Socha bola postavená v roku 1935, na pamiatku parcelácie z roku 1929. Sochu dali postaviť veľkomáňanskí prídelci. Svätý Vendelín je pokladaný za patróna pastierov, sedliakov, polí a roľníkov.

Cyklotrasa pokračuje hlavnou cestou II. triedy približne 0,5 km až sa dostaneme na Gedru, ktorá je súčasťou obce Maňa. V minulosti sa tu nachádzal významný historický mlyn (zastávka 2).

Mlyn na Dolnej Gedre, bol postavený už v rokoch 1736 – 1746, neskôr však zanikol. Obnovený bol až na začiatku 19. storočia Kollerovským panstvom. V roku 1928 sa uskutočnila v mlyne dôkladná vnútorná obnova budovy. Dnešný tok ramena Žitavy slúžiaci v minulosti

ako mlynský náhon je dnes zákonom chránený objekt ako Prírodná pamiatka „ Rieka Žitava“, ktorá je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Žitavský luh.

Z mlyna na Dolnej Gedre pokračujeme po hlavnej ceste približne 400 m k Chránenému vtáčiemu územiu Žitavský luh (zastávka 3).

Prírodná rezervácia Žitavský luh, sa nachádza na severnej a severozápadnej strane územia obce Maňa. Najskúmanejšou skupinou živočíchov sú vtáky. V chránenom vtáčom území Žitavský luh bolo doposiaľ identifikovaných 216 vtáčích druhov, z čoho 70 druhov v území aj hniezdi. Migrujú a hniezdia tu významné populácie európsky významných druhov vtákov vo

vysokých počtoch. Niektoré druhy vtákov boli zaradené do piatich kategórií ohrozenia.

V tomto území sa nachádza aj náučná trasa vhodná pre pešiu turistiku, dlhá je 3,6 km. V roku 2009 tu Slovenská ornitologická spoločnosť upravila a osadila nové informačné tabule. Cykloturistická trasa sa v území rezervácie končí. V území rezervácie sa nachádza novovybudovaná vyhliadková veža, ktorá je veľmi vhodným lákadlom pre turistov.

